

124 ГОДИНИ ТУРИСТИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО
„ТРАПЕЗИЦА – 1902”
ТРАДИЦИЯ И РАЗВИТИЕ
В ТУРИЗМА, ТУРИСТИЧЕСКИТЕ СПОРТОВЕ
И ЕКОЛОГИЧНИТЕ ИНИЦИАТИВИ
НА ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Туристическо дружество „Трапезица-1902” членува в Българския туристически съюз, Старопланински туристически район, Българската асоциация за алтернативен туризъм, Националната асоциация за детски и младежки туризъм и чрез своите клубове в българските федерации по туризъм, алпинизъм, катерене и ориентиране.

Дружеството пълноценно участва в обществения живот на града и страната с инициативи и богата дейност, свързани с развитието и популяризирането на туризма, туристическите спортове, екологията, културните традиции, с утвърждаването на идеите за активен живот в хармония с природата.

ВЕКОВНАТА ТУРИСТИЧЕСКА ТРАДИЦИЯ
НА ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Дружеството е основано на 17 март 1902 година от група ентузиасты, последвали призива на Алеко Константинов за отход сред природата. Те приканват съвременниците си да опознаят туристическите и историческите забележителности на България и да съдействат за утвърждаването на толерантността, познанието и духовното развитие чрез активен здравословен и емоционален начин на живот.

Моско Москов, Стоян Коледаров, Цоньо Герганов, Леон Филипов, арх. Георги Козаров, Йордан Кулелиев, Стефан Върлев, Стоян Бояджиев, Димитър Геров, Михаил Петков, Тотю Дюлгеров, Христо Шипчанов, Деян Станков, Георги Исапов (Хондро), Кръстьо Ников и още много имена могат да бъдат добавени към първостроителите на туристическото движение във Велико Търново. Те привличат към движението все повече и повече последователи.

По своя характер туристическата дейност в началото е културно-просветна, основана на родолюбиви инициативи за изучаване и съхраняване на историята, представяне на театрални и оперни постановки, вечеринки, забави, концерти и излети сред природата, благотворителни дейности.

Въпреки, че Туристическо дружество "Трапезица" не е първото по учредяване в България, много са инициативите, които тръгват от него:

- 13.12.1903 г. – Благотворителен бал във Велико Търново, средствата от който се използват за залесяване на поречието на река Янтра и хълмовете около града. Впоследствие балът се превръща в една от традиционните благотворителни инициативи на Дружеството, възстановена в съвременната му история през 2007 г.
- 1904 г. – по инициатива на дружество "Трапезица" се създава археологическа секция към местния клон. Издирени, проучени и описани са много местни старини. В специални витрини са изложени снимки на исторически и природни забележителности от околностите на Велико Търново.
- 1904 г. – открива се безплатна ученическа спалня по инициатива на арх. Георги Козаров, на втория етаж на прогимназията, в къщата на братя Паница. Отпечатани са и първите туристически рекламни материали.
- 1905 г. – организира се общоградски излет до Царевец и Трапезица, а на традиционния благотворителен бал през декември за пръв път прозвучава туристическият марш "Балкани" по текст на Кирил Христов и музика на Иван Константинов. Този марш е химн на туристите и до днес.
- 1907 г. – издава се Туристически пътеводител, чиято подготовка започва още през 1905 г. с безвъзмездния труд на Леон Филипов, арх. Георги Козаров, Никола Марков, Димитър Багрилов и инж. Христо Сапаров. Постъпленията от четирихилядния тираж са определени за изграждане на първата туристическа хижа в България на историческия хълм Царевец.
- 24 май 1922 г. – освещаване на първата туристическа хижа в България „Трапезица” на хълма

Царевец, която се превръща в притегателен център на културно-просветната дейност на туристите.
- 1925 г. - опити за проникване, изучаване и описване на околните пещери от доц. Рафаил Попов, който проучва Мадарското плато и открива Омуртаговия надпис при Чаталар.

- Издава се списание „Турист“.

- 14 юли 1960 г. – първи ученически поход от Тимок до нос Емине с водач учителя Любомир Войников.

- 25 октомври 1960 г. - откриване на първия скален заслон в местността Устето. Пуска се тролей над Устето.

През годините назад и до днес, значима е ролята на дружеството в развитието на пешеходния туризъм, ориентирането, алпинизма, катеренето, ски-туризма, ученическия туризъм, водните спортове, планинското колоездене, художествената самодейност.

Сред традиционните общественоразличими дейности на Туристическо дружество „Трапезица-1902“ е оформянето, маркирането и обезопасяването на туристически маршрути и пътеки в околностите на Велико Търново. През 2013 година благотворителната кампания е посветена на възстановяване на най-популярните маршрути. Дружеството се грижи за поддържането на екопътеки в региона с дължина над 200 км.

ЗНАЧИМИ СЪБИТИЯ И КЛУБНА ДЕЙНОСТ В СЪВРЕМЕННАТА ИСТОРИЯ НА ТУРИСТИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО „ТРАПЕЗИЦА – 1902“

От създаването си до 1946 година Туристическото движение в България се определя като културно-просветно.

След 1957 година туризмът започва да се възобновява, но вече като масова спортна дейност, развиваща се в секции към заводи, предприятия и училища.

През 1970 година е открит новият Туристически дом "Трапезица", популярен сред великотърновци със сладкарница "Еделвайс", а сред гостите на града – като туристическата спалня с най-красив изглед.

В периода от 1963 г. до 1986 г. в местност Ксилифор са построени хижа „Ксилифор“, странноприемница и туристически учебен център „Момина крепост“.

В новата история на Дружеството тези обекти дават възможност за реализирането на голяма част от проявите по календарния му план. В парк Ксилифор се провеждат и множество прояви от учебните заведения в гр. Велико Търново, неправителствени организации и фирми от цялата страна.

През 2025 г. беше завършен проект по процедура BG-RRP-4.021 – „Подкрепа за енергийно обновяване на сгради в сферата на производството, търговията и услугите“ по Оперативна програма „Национален план за възстановяване и устойчивост“. Наименованието на проекта: „Енергийно обновяване на туристически учебен център Момина крепост“.

Проект по процедура BG16FFPR003-2.001 – „Концепции за интегрирани териториални инвестиции“ с наименованието „Обособяване на старопланински хъб от рекреационни зони за устойчив туризъм и зелени пространства за културни и социални иновации“.

В проекта участваме заедно с партньорите ни от ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, Община Елена – ТД „Чумерна“ и Община Лясковец – Сдружение „Знам и мога повече“.

След сключване на договора на 10.11.2025 г. е започната активна работа по осъществяването му.

През 2025 г. клубът по пешеходен туризъм при ТД „Трапезица-1902“ разви активна и обществено значима дейност, реализирайки 56 прояви с 1352 участници при планирани 39, въпреки тенденцията към намаляване на членската маса (88 членове). Клубът поддържа високо ниво на професионализъм и сигурност чрез екип от организатори, планински водачи и спасители, като почти всеки уикенд се провеждаха допълнителни инициативи. Туристическата програма обхваща почти всички български планини, четирите крайни точки на страната и множество културно-исторически обекти, както и значими международни изяви в Европа и Близкия изток. Съществен акцент бе възстановяването и поддържането на туристическа инфраструктура и активното участие в

национални и регионални инициативи, включително дълги преходи като маршрута Е4 и „Българското камино“. Чрез обучения, партньорства и стопанисване на туристически обекти клубът затвърди позициите си като водеща структура в организирания туризъм във Велико Търново и региона.

Представители на Клуба по спортно ориентиране „Трапезица-1954“ са републикански, балкански, европейски и световни шампиони. Първият шампион на България при мъжете от Туристическо дружество "Трапезица - 1902" е Ангел Ганцаров, през 1972 г. През 2025 г. СКО „Трапезица-1954“ затвърди позициите си сред водещите клубове по ориентиране с участие на 33 състезатели в държавните първенства и общо 25 медала – 6 златни, 9 сребърни и 10 бронзови. Сред най-успешните състезатели бяха Вихра Русева (1 злато, 1 сребро, 1 бронз), Марта Русева (1 злато, 2 сребърни), Апостол Атанасов (2 сребърни, 1 бронз), Росен Христов (1 злато), Йоана Атанасова (1 злато в щафета и 1 бронз), Яна Петрова (1 бронз) и Антон Христов (1 бронз). Клубът постигна и отборни отличия в щафетите – 1-во място при Ж20 и 2-ро място при М20. На международно ниво Апостол Атанасов, Марта Русева и Вихра Русева представиха България на европейски и световни първенства, като бе спечелен и бронзов медал от щафетата при Ж16 на Шампионата на Югоизточна Европа. Резултатите са подкрепени от системна подготовка с осем лагера, модернизирана екипировка и активна организационна дейност, което очерта 2025 г. като изключително успешна за клуба.

Богата и разнообразна е съвременната история на Алпийски клуб "Трапезица-1957". През годините негови представители осъществяват множество изкачвания в страната и чужбина – Памир, Кавказ, Алпите, Алтай, Андите, Хималаите, Тянь Шан. В състава на Национална алпийска експедиция през 1989 г., великотърновският алпинист Петър Панайотов изкачва осемхилядника Анапурна в Хималаите.

По инициатива на Дружеството във Велико Търново се построява най-голямата изкуствена катерачна стена на Балканите. Разработват се и се описват катерачни маршрути при манастира „Света Троица“ и Устето. Издаден е „Водител за катерачи“ с около 300 маршрута.

Дарена е на Дружеството от фирма „Уолтопия“ нова изкуствена катерачна стена, която е монтирана в спортния комплекс на ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“ през 2014 година където масово спортуват студенти от университета.

През 2019 година представители на клуба изкачиха върховете Гросглокнер /Австрия/, Триглав /Словения/ и Казбек /Грузия/.

Изключителен успех за клуба в състезателното катерене са домакинствата на състезания с международен характер – шест Балкански първенства, пет Европейски купи, три Световни купи и едно Световно първенство, както и ежегодните домакинства на Държавните първенства и купи. Сред медалистите в европейски и световни шампионати са Калин Гърбов, Цвета Кожухарова, Милен Видиновски и Благовест Лазаров (АК „Еделвайс“, Килифарево) и др. Някои от тях днес са изявени треньори на младата смяна в катеренето.

През 2025 г. Алпийски клуб „Трапезица-1975“ разви активна състезателна и организационна дейност, участвайки във всички кръгове на държавните първенства по боулдър, трудност и скорост, както и в Балканско първенство и европейски купи в Португалия, Австрия, Италия и Франция. На държавно ниво клубът спечели титла чрез Георги Владимиров Даскалов (1-во място, трудност U21), три сребърни медала чрез Илиана Петрова Петрова (боулдър, трудност и скорост U21) и бронзови отличия чрез Александър Дражев (боулдър U17), Борис Шомов (трудност U17) и Иво Недев (трудност U21). На Балканското първенство във Варна бяха завоювани две титли – от Александър Дражев (U17, трудност) и Илиана Петрова (U21, трудност), както и два бронзови медала от Борис Шомов и Георги Даскалов. Трима състезатели бяха включени в националните отбори, а подготовката бе подкрепена от шест тренировъчни лагера (вкл. в Австрия и Италия) и обновена материална база. Съчетанието от медали, международни участия и целогодишен тренировъчен процес определя 2025 г. като една от най-успешните в развитието на клуба.

Ски алпинистите се представят успешно още с първите си стартове през 1968 г. Сред изявените имена в близкото минало са Христо Шипчанов, Веселин Долчинков, Христо Ненков, Георги Димитров, Веселин Стефанов, Петър Петров, следвани от носителите на отличия от Държавни първенства Тодор Тодоров, Николай Гугински, Росен Босев и Стефан Петров от АК

„Еделвайс“.

Клубът по ски туризъм към ТД „Трапезица-1902“ развива целогодишна дейност, съчетаваща спортни участия в стартове от календара на БФКА и Държавното първенство по ски алпинизъм (Боровец, Мальовица, Картала, Белмекен) с традиционни клубни зимни прояви в Стара планина и Пирин. Представителите му ежегодно се включват в националната инициатива „Ски-поход на свободата“ на 3 март, утвърдена като част от идентичността на клуба. Акцент се поставя върху високата техническа подготовка и безопасността чрез обучение по лавинна култура, работа със специализирана екипировка и планиране на маршрути в зимна високопланинска среда.

Макар по-късно развит във времето, Клубът по воден туризъм към Туристическо дружество „Трапезица-1902“ има своето значимо присъствие в национални и международни прояви

Николай Терзиев е първият участник на клуба в Международната Дунавска регата през 1971 година. През 2001 година участниците в международната гребна проява са с актив от общо 3518 км., съответно Боряна Иванова 555 км., Людмила Тодорова 883 км и Светлана Георгиева 2080 км.

Членовете на клуба са активни участници в пролетния и есенния спортно-туристически празници на Ксилифор, където на младите хора се дава възможност да управляват туристически каяк и да се приобщат към гребните спортове.

Правят демонстрации в управление на туристически каяци и на групи, посетители на парк Ксилифор.

През 2025 г. клубът на туристите ветерани „Търновски хоризонти“ към ТД „Трапезица-1902“ – гр. Велико Търново изпълни изцяло заложените в годишния план дейности и реализира редица допълнителни инициативи. Членския състав през годината достигна 163ма туристи. Туристическата програма включваше 16 екскурзии, 13 организирани похода и множество едnodневни излети в района на Велико Търново и страната. В походите се включиха около 350 души, а в излетите – 460 участници. Проведени бяха и две летни почивки – в Китен (57 участници) и Трявна (30 участници), съчетаващи отдих и пешеходни преходи. Наблюдава се повишен интерес към екопътеките и обектите от движението „Опознай България – 100 НТО“, като част от членовете получиха златни значки за постигнати отличия.

Културната и обществената дейност беше също изключително активна – организирани и проведени бяха 21 празници и инициативи с общо около 1000 участници. Традиционният пенсионерски туристически събор в местността Ксилифор се проведе за четиринадесети път. Хор „Света гора“ отбеляза своя 60-годишен юбилей и изнесе 8 концерта през годината, утвърждавайки ролята си в културния живот на клуба.

Поддържа се добро партньорство с ТД „Трапезица-1902“ и пенсионерските организации в града.

През годината Туристическо дружество „Трапезица-1902“ реализира активна програма за развитие на ученическия туризъм и насърчаване на родолюбието и отговорността към природата, започвайки със зимно изкачване на връх Чумерна. 26 младежи от ТЮК „Царевец“ преминаха 105-километровия маршрут в 77-ия Национален поход „По стъпките на Ботевата чета“ от Козлодуй до връх Околчица, като спечелиха второ място в спортните игри и трето в категория „Екология“. През юли 27 туристи осъществиха 11-дневен преход по българската част на международния маршрут Е4 (248 км) през Витоша, Верила, Рила, Пирин и Славянка, демонстрирайки широка възрастова приемственост. Годината завърши с есенен учителски семинар в района на Бузлуджа за обмен на добри практики и укрепване на партньорствата между училищните клубове.

През месец май 2025 г. стартира пролетното 44-то издание на кампанията „Движи се и победи“. От началото на инициативата през 2001 г. досега са проведени 43 кампании с общо 20 447 участници, включително 476 семейства. Основната цел на кампанията е повишаване на физическата активност на населението в община Велико Търново чрез формиране на умения, навици и поведение за здравословен начин на живот.

Пролетният дял на кампанията през 2025 г. включва три туристически маршрута: Велико Търново – хижа Божур (3 май), Велико Търново – Преображенски манастир (17 май) и Велико Търново – парк Ксилифор (31 май), като последният е посветен на Световния ден без тютюнев дим и премина под мотото „Чистият въздух дава сили – дишай, движи се и побеждавай!“.

С есенното издание на „Движи се и победи“ броят на проведените досега кампании става 45,

а общият брой на участниците - 20 996 души, в това число и 491 семейства.

Есенният дял на кампанията „Движи се и победи“ се проведе в периода 27 септември – 18 октомври 2025 г. по 3 туристически маршрута: от Велико Търново до парк Ксилифор; от с. Присово до хижа Ксилифор и от Велико Търново до манастир „Св. св. Петър и Павел“

По туристическите маршрути на кампанията „Движи се и победи – есен 2025“ преминаха общо 248 деца, ученици и възрастни хора (в това число и 6 семейства), 165 жени и 83 мъже.

Организаторите-партньори са Община Велико Търново, Регионална здравна инспекция, Младежки дом и Дружеството.

Развиват се и културно-просветните и творческите инициативи, започнати от първостроителите на туризма в България. Тук се включва не само богатата дейност на туристическите хорове към дружеството, но и организирането на регионални и национални изложби и конкурси, издаването на книги и документални филми, поддържането на собствена електронна медия – интернет страница на дружеството.

Някои от печатните издания на ТД „Трапезица-1902“:

- „Сто години Туристическо дружество „Трапезица-1902“
- Туристически маршрути в региона на Велико Търново (карта)
- „Здравей, Ксилифор“ (брошура)
- Туристическа карта на град Велико Търново – музеи и културно-исторически обекти
- „Туристически и спортни практики в училище“ (сборник доклади и добри практики)
- „50 години Спортен клуб по ориентиране“ (брошура)
- „50 години Алпийски клуб „Трапезица“ (сборник)
- „100 години Клуб по пешеходен туризъм“ (сборник)
- „40 години Туристически хор „Еделвайс“ (сборник).
- „10 години съвременни училищни клубове по туризъм при ТД „Трапезица-1902“ (брошура).
- ПЪТЕВОДИТЕЛ – 17 туристически маршрута в Община Велико Търново /електронно и двуезично печатно издание – 2015 г./;
- „10 години младежка скулптурна колония - Ксилифор“, каталог.

През 2009 година се осъществи и една от най-значимите инициативи в съвременната история на дружеството - откриването на Музей на туризма и туристическите спортове в туристически учебен център „Момина крепост“, Ксилифор. Проектът е реализиран в периода 2006 – 2009 година в партньорство с Регионалния исторически музей, Регионалната народна библиотека „П. Р. Славейков“ и Държавния архив във Велико Търново. Той се обновява с нови дарения от членове на Дружеството и колеги от страната, активно участва и сдружението на алпинистите в България.

През 2025 година хор „Еделвайс – Иван Данчев“ към Туристическо дружество „Трапезица-1902“ активно съчетава туристическите традиции с богатата песенна култура на българското хорово изкуство. Съставът поддържа редовен репетиционен процес, усъвършенства вокалната техника и разширява репертоара си с туристически, патриотични и народни песни. Хорът участва в клубни и общоградски прояви, национални празници и туристически събори, създавайки емоционална и тържествена атмосфера чрез своите изпълнения. Особено внимание се отделя на съхраняването на традиционния туристически песенен репертоар и популяризирането на „песента в планината“. Дейността на състава продължава да укрепва общността на дружеството, привличайки нови членове и утвърждавайки хор „Еделвайс – Иван Данчев“ като духовен и културен символ на ТД „Трапезица-1902“. Съвместно със сдружението на туристически хорове в страната беше домакин на Националният песенен празник „Песните на България“, едно от най-значимите културни събития в рамките на Българския туристически съюз (БТС). Празникът в парк Ксилифор, отново събра стотици участници и приятели, доказвайки, че духът на песента и планината е жив – и ще остане такъв, докато има хора, които вярват, че „песента е живот, песента е приятелство, песента е България“.

На 26–27 април 2025 г. се проведе първото издание на националния фестивал „Ксилифор пее“ в едноименния парк край Велико Търново, организиран от Народно читалище „Пламяк 2016“ и Туристическо дружество „Трапезица-1902“ с подкрепата на Община Велико Търново. Фестивалът

представи стара градска, шлагерна и туристическа песен и даде възможност за изява на талантиливи любители от цялата страна. В официалното откриване взе участие с приветствие към участниците заместник-кмета Нейко Генчев и председателя на ТД „Трапезица-1902“ Иво Терзийски, а журито включваше известни музиканти и диригенти. Присъстващите се насладиха на разнообразни изпълнения и концерт на Христо Кидиков, събирайки положителни емоции от публиката. Събитието беше посрещнато с голям интерес и се очаква да се утвърди като традиционен празник на българската песен.

Въпреки дъждовното време, четвъртото издание на фолклорния фестивал „Горска фолклория“ се проведе с много емоции в комплекса „Момина крепост“ край Велико Търново. Събитието събра фолклорни състави и индивидуални изпълнители, които чрез песни и танци създадоха топла атмосфера за публиката. Фестивалът имаше и благотворителен характер, като събраните 762 лв. ще подпомогнат двата Центъра за настаняване от семеен тип „Цветарска“. Участниците, сред които „Китчица“, ДЮФА „Българче“, Фолклорен клуб „Хоро“ и ученици от СУ „Емилиян Станев“, демонстрираха талант и любов към българските традиции. Събитието се превърна в празник на фолклора и пример за общностна съпричастност.

Първата проява от календарния план на ТД „Трапезица-1902“ събра над 150 любители на домашно приготвени храни и напитки за шестнадесета поредна година, организирана съвместно със Съюза на енолозите в България и Професионалната гимназия по туризъм „Д-р Васил Берон“. Журито, в което участваха преподаватели от гимназията – Татяна Панайотова, Веска Веселинова, Росица Илиева и Владислав Борисов, главният готвач на ТУЦ „Момина крепост“ Марко Генджов, както и технологи от Съюза на енолозите – Станимир Стоянов, Димитър Димов и Петър Калчев, оцени 38 кулинарни произведения и 63 проби напитки. Сред отличените бяха Йордан Мухтанов за розе и бяло вино, Емилия Драгнева и други за червени вина, а Ангел Янков за ракия. Участие взеха и регистрирани производители, сред които Христо Димитров с мед, а доброто настроение на гостите бе подсилено от дисководец и фолклорна формация от Дряново. Празникът се превърна в събитие за съхраняване на кулинарните традиции и популяризиране на домашното производство.

На 24 юни Ксилифор отново се изпълни с аромата на билки, звуците на народна музика и пъстротата на българските традиции. По случай Еньовден, Туристическо дружество „Трапезица – 1902“ и учениците от Професионалната гимназия по туризъм „Д-р Васил Берон“, които активно се включиха в подготовката и провеждането на инициативата, организираха празнично събитие сред природата, което привлече десетки жители и гости на Велико Търново.

Програмата включваше преминаване под венец от 77 билки и половинка – за здраве през цялата година и работилници за изработка на еньовски венчета. Посетителите се докоснаха до магията на празника чрез автентични обичаи и фолклор.

Особена благодарност изказваме на танцьорите от Детски фолклорен ансамбъл „Търновче“, които с талант и настроение пресъздадоха духа на традицията.

На 17–18 май 2025 г. във Велико Търново се проведе XXIII Национален турнир по водно спасяване „Любен Кантарджиев“, организиран от Областния съвет на БЧК – Велико Търново, Дирекция „Водноресителна служба“ към БЧК, Дружеството на водните спасители, Община Павликени и ТД „Трапезица – 1902“. В състезанието се включиха 64 състезатели от 10 отбора от различни градове, разделени в четири възрастови групи. Първо място при мъжете зае отборът на „Викинг 2008“ – Севлиево, а при жените победител стана БЧК – Велико Търново. ТД „Трапезица – 1902“ осигури награди за най-малките участници и най-възрастния състезател, като турнирът премина в дух на спортно съперничество и сътрудничество. Събитието укрепи националните традиции във водното спасяване и демонстрира професионализъм и отдаденост на участниците и партньорите.

Благотворителните инициативи на Дружеството ежегодно са сред най-значимите му прояви. През 2017 г. се реализира направата на кът за отдих с беседка и барбекю, а през 2018 г. беше изградена Въжена градина, дарение от фирма „Уолтопия“, с която се обогатиха атракциите в района на парк Ксилифор. През 2019 година се изгради нов кът за отдих „Простор“, който е част от пешеходната туристическа алея от кв. Асенов до парк Ксилифор. В 2020 година положихме началото на благотворителната инициатива *Реконструкция, обновяване, оборудване и обзавеждане на културен център „Къща за изкуства, култура и занаяти“ – парк Ксилифор*. Дейностите по проекта

са пряко свързани с развитието на образователната, социалната и културната инфраструктура на района. През 2021 г. бяха събрани средства за ремонт на покривната конструкция, а през 2023 г. беше завършена.

На 13 декември 2024 г. над 100 съмишленици се включиха в осемнадесетия туристически благотворителен коледен бал на ТД „Трапезица-1902“, като чрез куверти, томбола, благотворителен търг и дарителница бяха събрани общо 8 809 лв. Събраните средства подкрепиха проявите на юношески туристически клуб „Царевец“ и младежкия туристически поход Е4 през планините Витоша, Верила, Рила, Пирин и Славянка. Добро настроение създадоха мажоретките от ОУ „Д-р Петър Берон“ – Дебелец, коледарите от ДЮФА „Българче“ и певците Милица Мартинова, Габриела Опрова и Петко Савов, с водещи Иво Брусев и Даниела Иванова. Събитието продължи традицията на коледните благотворителни балове, започната от предците през 1903 г., и укрепи духа на общността на дружеството.

От 2011 година Дружеството, в партньорство с ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и катедра „Скулптура“ към факултета за изобразително изкуство, провежда ежегодно „Младежка скулптурна колония – Ксилифор“ с подкрепата на Община Велико Търново по програма „Култура“.

Младите творци, под ръководството на проф. Стефан Лютаков, проф. Коста Денев и доц. Георги Минчев, създават скулптурни композиции сред които „Добрият змей“, „Златната ябълка“, „Къщата на Баба Яга“, „Сцена библиотеката“, входен знак към местността „Ксилифор“, „Приказните герои“, „Скулптура, деца, природа, здраве“ и много индивидуални творби от дърво, камък и метал.

Последователната съвместна работа в последните 14 години между Община Велико Търново, Туристическо дружество „Трапезица-1902“ и Великотърновския университет в името на развитието на младежкото изкуство, стимулиране и поощряване на публичните творчески изяви на младите творци, талантът и ентузиазмът на младите автори неусетно превърнаха парк „Ксилифор“ в огромна скулптурна галерия на открито, събрала над 50 оригинални произведения. Тази пластична колекция обединява творби в различни скулптурни жанрове, функционалност, адрес, метод на реализация, материали.

В периода 1 – 14 септември 2025 г. в парк Ксилифор, Велико Търново, се проведе Третият международен арт пленер „Вдъхновение на Ксилифор“. Събитието обедини творци от различни страни, които в рамките на две седмици създаваха живопис и скулптура, вдъхновени от красотата на природата и духа на мястото.

Кулминацията на пленера беше откриването на изложба „Живопис и Скулптура“ на 13 септември 2025 г. в парк Ксилифор. Там бяха представени творбите, създадени по време на арт форума, превърнал се в част от културния календар на Община Велико Търново, програма „Култура“.

Организатор на събитието е Туристическо дружество „Трапезица – 1902“, в партньорство с ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и финансовата подкрепа на Община Велико Търново.

Пленерът вече е традиция, която обогатява културния живот на региона и превръща Ксилифор в притегателно място за творци и почитатели на изкуството.

Редовите история, описана дотук, е и вдъхновение на стотиците членове на Дружеството да продължат с участието си в богатата му ежегодна програма.

С почит към богатото и славно минало, с поглед към бъдещето, ние, членовете на ТД „Трапезица-1902“ приветстваме всички с нашия девиз „Живейте пълноценно!“

УС на ТД „Трапезица - 1902“